

Pan Marszałek Województwa Podkarpackiego
Władysław Ortyl

**List Otwarty Podkarpackiego Stowarzyszenia Sympatyków Kolei w Rzeszowie
do Marszałka Województwa Podkarpackiego w sprawie dofinansowania rewitalizacji EN57-001**

Szanowny Panie Marszałku,

Z dużą uwagą śledzimy losy zabytkowego elektrycznego zespołu trakcyjnego EN57-001, który obecnie niszcze na terenie lokomotywni w Przeworsku. Z radością przyjęliśmy doniesienia prasowe o inicjatywie spółki Polregio dotyczącej rewitalizacji tego historycznego polskiego pojazdu i w niniejszym liście chcemy wyrazić nasze pełne poparcie dla przywrócenia go do ruchu, ale nade wszystko dla pozostawienia go w województwie podkarpackim.

Zabytki kolejnictwa, jak niewiele innych historycznych obiektów ruchomych, wymagają dużych nakładów finansowych. Z tego też powodu muzealnictwo kolejowe w Polsce jest relatywnie słabo rozwinięte. Choć remontuje się coraz więcej zabytkowego taboru, bardzo niewiele jest czynnych pojazdów historycznych w naszym kraju. Międzynarodową sławą cieszą się uruchamiane w Wielkopolsce pociągi prowadzone parowozami z Wolsztyna, udanym produktem turystycznym są Małopolskie Szlaki Turystyki Kolejowej, coraz większe tłumy przyciągają pociągi specjalne uruchamiane przez TurKol, jednak wciąż tego typu atrakcji brakuje w naszym regionie, posiadającym unikalne w skali całego kraju zasoby – począwszy od bogatej historii kolejnictwa, sięgającej połowy XIX stulecia, a skończywszy na malowniczości szlaków kolejowych, dalece przewyższającej pod tym względem chociażby wspomnianą Wielkopolskę. Atut ten, na którym bazują chociażby organizatorzy cyklicznych przejazdów pomiędzy Nowym Sączem a Chabówką, w dalszym ciągu jest słabo eksponowany i wykorzystany, a niezwykle atrakcyjna widokowo linia z Zagórza do Łupkowa pozbawiona jest podobnych atrakcji.

Jednostka EN57-001 to wielka szansa na stworzenie unikalnej oferty nie tylko dla znawców kolei czy fanów pojazdów serii EN57 (choć i ich grono z roku na rok się powiększa), ale też na zademonstrowanie szerokiej publiczności historii polskiej myśli technicznej na żywym przykładzie. Żółtoniebieski pociąg elektryczny kursuje wprawdzie w rejonie Trójmiasta, kolejny jest szykowany przez Koleje Mazowieckie, są to jednak pojazdy dużo bardziej odbiegające od oryginału z lat 60. XX wieku niż zachowany do dziś pierwszy egzemplarz. Nie posiadają także takiej wartości historycznej jak „jedyńka”. Nie wymaga on więc aż tak kosztownego i trudnego w dzisiejszych czasach przywracania wyposażenia z dawnych lat. Jako pociąg kursujący do niedawna po sieci kolejowej Polski posiada on niezbędną homologację by być wykorzystywanym do przewozów turystycznych na czynnych liniach kolejowych. Trzeba pamiętać, że nie jest to regułą. Np. Muzeum Kolejnictwa na Śląsku posiada w swoich zbiorach czynny wagon motorowy pozyskany z Republiki Czeskiej, który z powodu braku dostosowania do polskich

PODKARPACKIE STOWARZYSZENIE SYMPATYKÓW KOLEI

przepisów nie może wyjechać poza bramę muzeum.

Posiadanie w województwie stacjonującego na miejscu zabytkowego pociągu otworzyłoby zupełnie nowe możliwości promowania Województwa, atrakcji turystycznych regionu, a przy tym najbardziej przyjaznego środowisku naturalnemu środka transportu jakim jest kolej. Np. uruchamianie co roku w sezonie letnim połączenia Rzeszowa z Sandomierzem obsługiwane współczesnym taborom posiadany przez Województwo cieszyły się jak dotąd umiarkowanym zainteresowaniem. Wykorzystanie EN57-001 do tego celu (zwłaszcza, gdyby w ślad za jego przywróceniem do ruchu wykonać także staranną renowację wnętrza, stylizowaną na moment, w którym pojazd ten opuścił fabrykę) stanowiłoby zupełnie nową jakość w ofercie turystycznej regionu i, o czym jesteśmy przekonani, przyciągnęłoby dużo szersze rzesze mieszkańców nie tylko do przejazdów turystycznych, ale do transportu szynowego w ogóle, w tym do korzystania z Podkarpackiej Kolei Aglomeracyjnej. Możliwości takie daje też niedawno zakończona elektryfikacja linii Rzeszów-Ocice. Możemy sobie wyobrazić bardziej kompleksową ofertę niż tylko przejazd do Sandomierza. Przy pewnym wysiłku organizacyjnym specjalne autobusy mogłyby zabierać po drodze turystów do Baranowa Sandomierskiego czy zamku w tarnobrzeskim Dzikowie, a na innych liniach – do zamku Łańcut, Krasicy czy klasztoru w Leżajsku. W podobny sposób mogłyby odbywać się wakacyjno-weekendowe wycieczki zabytkowym taborom w kierunku Przeworska czy Dębicy. Szczegóły dopracowania oferty pozostawiamy jednak oczywiście profesjonalistom.

Jednocześnie pragniemy zwrócić uwagę na jeszcze jeden aspekt – bardzo źle by się stało, gdyby ten bezcenny zabytek opuścił województwo podkarpackie lub został pozostawiony bez opieki i niszczał coraz bardziej. W tym pierwszym przypadku byłoby to już kolejne w ostatnich latach pozbawienie Podkarpacia egzemplarza taboru kolejowego o dużej wartości historycznej. W tym drugim z czasem zwiększałyby się koszty ewentualnej przyszłej naprawy, a może nawet stała by się ona niemożliwa – takie przykłady w kraju również niestety mamy, podobnie jak przypadki kiedy wpisany do rejestru zabytków pojazd został pocięty na złom. Liczymy, że tym razem tak się nie stanie i mając na uwadze dobrą dotychczasową współpracę Województwa i spółki Polregio, właściciela EN57-001, zostanie wypracowane rozwiązanie, dzięki któremu pociąg ten będzie jeździł i będzie magnesem na coraz bardziej wymagających konsumentów oferty turystycznej z całego kraju i nie tylko.

Z poważaniem

Członkowie Podkarpackiego Stowarzyszenia
Sympatyków Kolei w Rzeszowie

Załączniki:

- Fotografie EN57-001 z czasów regularnej eksploatacji
- Przykłady zachowanych czynnych elektrycznych zespołów trakcyjnych z wybranych krajów Europy

PODKARPACKIE STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW KOLEI

ul. gen. M. Langiewicza 1/6
35-021 Rzeszów

tel. +48 881 345 800
info@pssk.rzeszow.pl

NIP: 813-37-03-816
REGON: 3613908140

PODKARPACKIE
STOWARZYSZENIE
SYMPATYKÓW KOLEI

Załącznik 1.

Fot. 1.

EN57-001, Stalowa Wola, luty 2006 r. Fot. Krzysztof Dobrzański

Fot. 2.

EN57-001, Rzeszów Główny, czerwiec 2006 r. Fot. Wojciech Cupiał

PODKARPACKIE STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW KOLEI

ul. gen. M. Langiewicza 1/6
35-021 Rzeszów

tel. +48 881 345 800
info@psk.rzeszow.pl

NIP: 813-37-03-816
REGON: 3613908140

PODKARPACKIE STOWARZYSZENIE SYMPATYKÓW KOLEI

Fot. 3.

EN57-001, Krynica-Powroźnik, grudzień 2009 r. Fot. Wojciech Cupiał

Fot. 4.

EN57-001, Stalowa Wola Rozwadów, wrzesień 2009 r. Fot. Krzysztof Dobrzański

PODKARPACKIE STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW KOLEI

ul. gen. M. Langiewicza 1/6
35-021 Rzeszów

tel. +48 881 345 800
info@psk.rzeszow.pl

NIP: 813-37-03-816
REGON: 3613908140

PODKARPACKIE STOWARZYSZENIE SYMPATYKÓW KOLEI

Załącznik 2.

Fot. 5.

Zabytkowy pociąg Tatrzańskiej Kolei Elektrycznej EMU 89-009, Słowacja, czerwiec 2021 r. Fot. Wojciech Cupiał

Fot. 6.

Zabytkowy pociąg danych Kolei Czechosłowackich 451 045/046, Zábřeh na Moravě, Republika Czeska, kwiecień 2014 r. Fot. Karel Furiš CC BY-SA. 3.0

PODKARPACKIE STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW KOLEI

ul. gen. M. Langiewicza 1/6
35-021 Rzeszów

tel. +48 881 345 800
info@psk.rzeszow.pl

NIP: 813-37-03-816
REGON: 3613908140

PODKARPACKIE STOWARZYSZENIE SYMPATYKÓW KOLEI

Fot. 7.

Zabytkowy wagon motorowy Kolei Austriackich 4041, Seefeld, Austria, wrzesień 2012 r. Fot. Simon Legner CC BY-S.A. 3.0

PODKARPACKIE STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW KOLEI

ul. gen. M. Langiewicza 1/6
35-021 Rzeszów

tel. +48 881 345 800
info@psk.rzeszow.pl

NIP: 813-37-03-816
REGON: 3613908140
